Crisis in de rechtsstaat met punt

Auteur: **mr. drs. BOU** gepost in catagorie: **Rechtsstaat NL** op *14 maart, 2008*

Het punt heet **Fred Spijkers**. Hij was ooit bedrijfsmaatschappelijk werker bij het **ministerie van Defensie**. In september 1984 kwam de munitiespecialist Rob Ovaa om het leven tijdens het testen van een Nederlandse AP-23 mortiermijn. Spijkers kreeg opdracht om de weduwe van Ovaa te vertellen dat haar man door eigen schuld was verongelukt. Dan hoefde Defensie haar geen schadevergoeding te betalen. Er was al eerder een ongeluk gebeurd met die AP-23 mijnen, waarbij zes militairen waren omgekomen en tien zwaar gewond. Spijkers vermoedde dat die mijnen niet deugden en begon een onderzoek.

De ondeugdelijkheid van deze mijnen bleek al sinds 1970 bij defensie bekend. Ze waren levensgevaarlijk, maar wegens belangenverstrengeling met **Eurometaal**, een Nederlandse **wapenfabriek**, deed men bij defensie doodleuk alsof dit niet zo was. Toen Spijkers aan de bel trok, kreeg hij het etiket "politiek crimineel". Vervolgens werd hij psychiatrisch onderzocht en kreeg de diagnose "paranoïde schizofreen." Zo kwam hij in 1987 in de WAO, maar Spijkers bleef zijn diagnose en zijn WAO-uitkering aanvechten.

In 1989 werd Spijkers door militairen beschoten. Hij wist de daders te achterhalen, maar de militaire rechtbank gaf hen slechts een disciplinaire straf. Het was een grapje, zo sprak de rechter! Leuke jongens, die van defensie. Spijkers bleef vechten voor zijn rechten. In 1997 begon Henk Rijkers van het Katholiek Nieuwsblad **te schrijven** over deze zaak. De laatste zin van het **eerste artikel** luidde: "De AP-23, die al in 1970 officieel verboden werd, bevindt zich na 27 jaar nog steeds in de Nederlandse bewapening en kan iedere dag nieuwe doden maken."

In september 1997 diende de ontslagkwestie eindelijk bij de Centrale Raad van Beroep. Die zitting verliep uiterst **merkwaardig**. Spijkers werd in het **ongelijk** gesteld, maar **het bleek** dat de rechter van de CRvB **partijdig** was. Die AP-23 mijnen werden zelfs verkocht aan Derde Wereld landen en ook bleek dat er in 1970 een goedkeuringsrapport voor die mijnen was vervalst. Henk Rijkers concludeerde: "Een parlementaire enquête naar de hele wandel en handel van het ministerie van Defensie is de enige afdoende oplossing." Wat later **beschreef** Rijkers de belangenverstrengeling tussen Defensie en de wapenindustrie.

Er kwam geen onderzoek naar de AP-23 mijnen en de zaak Spijkers. Zelfs een parlementair onderzoek naar de **Srebrenica-kwestie** bleek **onhaalbaar**. Pas nadat in 2002 het kabinet Kok was gevallen over **Srebrenica**, werd er toch een **parlementaire enquête** over gehouden. In het onderzoek naar de mijnen bleven Kamervragen in 1999 onbeantwoord, er werd gelogen en **gedraaid**, nogmaals kwamen er Kamervragen, waarop weer **geen eerlijk antwoord** kwam. Staatssecretaris **Van Hoof** van Defensie deed tijdens een **kamerdebat** zelfs alsof eerherstel voor Spijkers in strijd zou zijn met de rechtsstaat.

Per 1 september 1998 werden het inkomen van Spijkers volledig stopgezet. In 1999 ontving hij de van de SP de **Rooie Reus-Prijs**. Ook mocht hij in 2000 een **klokkenluiders**meldlijn van het FNV openen. Sindsdien heeft **Agnes Jongerius** van het FNV zijn zaak actief gesteund. Eerbewijzen brengen echter geen brood op de plank, Spijkers kreeg zelfs geen bijstand en werd depressief. De Ombudsman was de zaak intussen aan het onderzoeken, maar dat onderzoek bleek **niet volledig**. In het **rapport** stond weliswaar dat de gang van zaken rond die mijnen **onthutsend** was, maar de zaak Spijkers bleef gedeeltelijk buiten beschouwing.

De procedures gingen door. Het Gerechtshof in Den Haag **vonniste** in 1999 dat Spijkers opzettelijk en ten onrechte gek verklaard was. Als erkend klokkenluider **pleitte** Spijkers nu voor een regeling waarbij klokkenluiders bij een notaris terecht konden, maar tevergeefs. En hoewel de kritiek van de Ombudsman op Defensie vernietigend was, loste dat rapport voor Spijkers niets op. Er **volgde** een onderzoek door **KPMG**, maar dat ging **langzaam**. Intussen schreef **Henk Rijkers in KN** over belangenverstrengeling door nevenfuncties, tot de Hoge Raad aan toe. Het KPMG kwam met een bindend advies, maar Defensie **weigerde** zich eraan te houden. Ook de nieuwe staatssecretaris van Defensie, **Van der Knaap**, stond in de Tweede Kamer te **liegen en draaien**. Dat Spijkers inmiddels van staatssecretaris Van Hoof een **excuusbrief** had ontvangen, deed kennelijk niet ter zake.

In **een brief** van 8 november 2002 verklaarde Defensie, middels de **Landsadvocaten** Pels, Rijcken en Fortuijn, dat het bindend advies van KPMG buitengerechtelijk was vernietigd door de Staat. In KN geeft Henk Rijkers dan een **overzicht** van de verwarrende feiten. Er volgde een Kamerdebat waarin Van der Knaap werd **gedwongen** om zich te houden aan het bindend advies. Nog dezelfde dag, op 27 november 2002, werd een vaststellingsovereenkomst getekend tussen Defensie en Spijkers. Daarin erkende het ministerie van Defensie dat het Spijkers, de Tweede Kamer, de media en de samenleving achttien jaar lang systematisch had misleid. Spijkers zou een schadevergoeding van 1,6 miljoen euro ontvangen, plus een vergoeding van juridische en medische kosten. Hij zou volledig worden gerehabiliteerd en zijn dossiers zouden worden geschoond van kwalificaties als "politiek crimineel" en "politiek psychiatrisch geval". Hij zou wachtgeld krijgen en koninklijk worden onderscheiden.

Dat opschonen van het dossier zou gebeuren door **Deloitte** Enterprise Risk services. Defensie betaalde Deloitte € 546.187,20 aan archiefonderzoek, maar dit onderzoek is nooit verricht. Het hele dossier verdween in de kelders van het **Nationaal Archief**. Voor het **lintje** dat Spijkers zou krijgen, moest de SP eerst weer nieuwe Kamervragen stellen. In **Netwerk** (vanaf minuut 7) werd duidelijk dat de zaak nog steeds niet naar behoren was afgehandeld. Spijkers was nu wel Ridder in de **Orde van Oranje Nassau**, maar stond nog steeds te boek als Politiek Crimineel! Aan de schadevergoeding bleek de voorwaarde verbonden dat hij voortaan zou zwijgen. Defensie **dreigde** het bedrag terug te vorderen, daarom bleef het geld in depot.

Eind **augustus 2005** liet Van der Knaap de Tweede Kamer weten, dat het archief over Spijkers pas 50 tot 70 jaar na diens dood openbaar wordt gemaakt. Ook meldde hij dat de juridische en medische kosten van Spijkers niet zouden worden vergoed. In september 2005 kreeg Spijkers een belastingaanslag van 900 duizend euro over de schadevergoeding, hoewel deze belastingvrij zou zijn. Het geld stond nog steeds in depot! In oktober 2005 nam Ombudsman **Alex Brenninkmeijer** de bemiddeling op zich. Deze bemiddeling mislukte en werd in juli 2006 gestaakt. In oktober 2005 werd ook bekend dat Spijkers in 2000 door staatssecretaris Van Hoof was bedreigd met "een dodelijk wapen" als hij de stukken waarover hij beschikte naar buiten zou brengen. Spijkers bevestigde dit in **Nova**. Ook deed hij een **dringend beroep** op premier Balkenende, maar volgens deze was het **zijn zaak niet**. De premier maakte zich volgens KN aldus **medeschuldig** aan het bedrog.

In oktober 2006 verscheen over de zaak Spijkers het boek **Een man tegen de staat** van de journalist **Alexander Nijeboer**. Op de **website van Nijeboer**, waar in 2006 een archief begint, kunnen we de zaak verder volgen. In zijn boek toonde Nijeboer aan dat bewindslieden de Tweede Kamer 49 keer hebben voorgelogen over de kwestie Spijkers. Staatssecretaris Van der Knaap blijkt zelfs 20 maal te hebben gelogen tegen de Kamer. En nog altijd weigerde Defensie de gemaakte fouten te herstellen.

Voormalig minister van Defensie **Job de Ruiter** en voormalig staatssecretaris Van der Knaap stapten naar de rechter om het boek te laten verbieden. Generaal-majoor **Diederik Fabius**, die door Nijeboer wordt beschuldigd van frauduleus onderzoek naar het mijnongeluk van Ovaa, volgde hun voorbeeld. Ze stuurden **de rekening** van de landsadvocaat door naar Defensie, terwijl Nijeboer de proceskosten zelf moest ophoesten. Alle pogingen om het boek te laten verbieden, zijn overigens mislukt.

Waar zouden die ondeugdelijke mijnen intussen zijn gebleven? Ze konden spontaan ontploffen en niemand wist waar ze waren. Sommigen beweerden dat ze illegaal opgeslagen waren op het terrein van de vuurwerkfabriek in Enschede. Dit zou zowel de grote schade door de **vuurwerkramp** verklaren, als het feit dat deze ramp nooit behoorlijk is opgehelderd. Dit gerucht werd nooit ontzenuwd door Defensie.

Belangwekkend is ook het volgende gerucht: Bij de dossiers over Spijkers die in de kelders van het Nationaal Archief verdwenen, zouden documenten zitten over de val van Srebrenica. Deze hebben niets met de zaak Spijkers te maken, maar ze moesten verdwijnen, vandaar. Ook zouden er bewijzen zijn waarvan het ministerie van Defensie altijd het bestaan heeft ontkend, zoals een filmopname van de ontploffing waarin Ovaa omkwam. De nieuwe staatssecretaris **Jack de Vries** antwoordde op Kamervragen, dat dit allemaal niet waar is. Maar wat zijn Kamervragen nog waard, als blijkt dat men daarop straffeloos kan liegen?

Begin deze maand waaide er opeens een **frisse wind** door de zaak Spijkers. Elf academici van de Universiteit van Amsterdam, onder leiding van rechtsethicus **Joep van der Vliet**, hebben een jaar lang onderzoek verricht naar de zaak Spijkers. Op 7 maart publiceerden zij een wetenschappelijk artikel in **Openbaar Bestuur**, onder de titel: ***Rechtsstaat zonder zelfkritisch en zelfreinigend vermogen:*** *Waar politieke, bestuurlijke en ambtelijke gezagsdragers hun bevoegdheden misbruiken, wordt de rechtsstaat bedreigd.* ***De zaak Spijkers.***

In het artikel constateren zij dat het leven van Spijkers werd verwoest door toedoen van politieke, bestuurlijke, rechterlijke en ambtelijke gezagsdragers namens de Nederlandse staat. Sommige gezagsdragers hebben hun politieke verantwoordelijkheden en natuurlijke plichten ten opzichte van Spijkers op een reeks van manieren grof geschonden. Onder hen zijn in elk geval de ministers en staatssecretarissen van Defensie en Binnenlandse Zaken, van 1984 tot heden. Het ontbreekt deze gezagsdragers aan morele moed en waardigheid. Ze hebben 23 jaar lang rechtsstatelijke middelen gebruikt om onrecht te begaan. Zij zijn dus slecht of zelfs kwaadaardig wegens hun klaarblijkelijke onverschilligheid over dat onrecht. Zij waren geen hoeders van de rechtsstaat, integendeel, ze gebruikten hun bevoegdheden om de rechten van een burger met voeten te treden. Ministers, staatssecretarissen, hoge ambtenaren, rechters en zelfs de Nationale Ombudsman negeren rechtsstatelijke beginselen en procedures als hun dat uitkomt. Ze doen dat om hun eigen hachje te redden of om de vermeende belangen van hun ministerie, of van hun politieke partij te beschermen.

Nova **kopte**: ONDERZOEK: **OVERHEID MAAKT RECHTSSTAAT KAPOT** en besteedde er een **uitzending** aan. En Alexander Nijeboer vertelde op **TV Gelderland** over het gesjoemel met de dossiers. Misschien dat Fred Spijkers binnenkort eindelijk zijn recht krijgt, maar de Nederlandse **wapenhandel** gaat nog altijd door!

Ceterum censeo Joris Demmink strafrechtelijk… wordt vervolgd.

Auteur: **mr. drs. BOU** | 14 maart, 2008 | Categorie: **Rechtsstaat NL** | **42 reacties**